

N:o 20.

Redaktör: ADOLF LINDGREN.
Förläggare: HUSS & BEER.

Stockholm den 15 Oktober 1883.

Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr.
Kvartal 2 kr. Lösnr 25 öre.

Årg. 3.

Augusto Brogi.

Vi presentera i dag anletsdragen af en sångare, som senast i Köbenhavn och svenska landsortstäder vunnit ett bifall, hvilket särskildt i Skåne synes hafva artat sig till en formlig Brogi-feber, att döma af det entusiastiska beröm, hvarmed han af de sydsvenska tidningarna öfverhopats. Så t. ex. skrifver Sydsv. Dagbl. följande:

De stora loford, som i Köpenhamn slösats på signor A. Brogi, visa sig i allo berättigade. Han eger en baryton af sällsynt skön klangfärg på samma gång smekande och öfvervältigande, och använder den präktiga rösten med fulländadt mästernskap. Samtliga nummer, som föredrogos af hr B. helsades också af de närvarande musikvännerna med stormande bifallsyttningar, allra mest naturligtvis den utmärkte sångarens beprisade bravur nummer, romansen ur Verdis »den maskerad-bal».

Då detta kommer för läsarens ögon, har denne kan hända redan hunnit att sjelf bilda sig en åsigt om, huru långt dessa loford äro förtjenta. Vi kunna tills vidare icke göra annat än på god tro citera dem, enär vi då detta skrives icke hört hr Brogi, ej håller för tillfället lyckats öfverkomma något omdöme öfver honom i utländska musikaliska facktidningar eller lexika. Sist nämnda omständighet bevisar emel-

lertid naturligen endast, att signor Brogi icke är — hvad reklamen kallat honom — »verldsberömd»; men detta hindrar ju icke, att han kan ega en betydande lokal berömdhet, ej håller att han kan vara en sångare af hög rang.

Om hans lefnadsöden vet landsortstidningen att berätta följande:

Augusto Brogi.

»Signor Augusto Brogi är infödd florentinare och har utbildats till sångare vid konservatoriet i Florens. Hans utomordentligt sköna baryton-stämman designade honom tidigt till sångare, och vid 20 års ålder — i Italien är en röst stadgad och utbildad långt tidigare än hos oss — debuterade han på stora teatern

i Florens i Petrillis opera »Comtessa di Amalfi». Den unge barytonisten gjorde oväntad succès, och i »La favorita», i hvilken opera han hade sin andra debutrol, lade han grunden till det rykte, som gifvit honom så mycket guld och lagrar. Flera operor, bland dem »Promessi sposi» af Ponchielli, »Ludvig XI» m. fl., äro skrifna för honom, och operadirektionerna i Florens, Milano, Venedig och Rom öfverbjödo hvarandra, för att vid sina operascener fästa den härliga stämman. Brogi stannade dock ej länge i Italien. I Ryssland erhöi han på »Théâtre imperial» i Petersburg ett lysande engagement på 4 år och har sedan uppträdt på operascener i nästan alla Europas länder och i Amerika. I Wien, Pest och Madrid har signor Brogi haft engagement under längre tid å hvartdera stället, och i Berlin gjorde han på teatern »Philharmonie» en succès, som den tyska hufvudstadens invånare ännu torde hafva i friskt minne.

Hvad hans Köpenhamns-sejour beträffar, så gjorde han genast furore i Danmarks hufvudstad,

om också kritikens hållning gent emot den utmärkte sångaren kan betraktas som något reserverad. Äfven der eröfrade han sin publik med storm, och hans stämman jämfördes med Padillas i dennes bästa dagar, en jämförelse som dock ej var fullt lyckligt funnen då begges röstkarakter i många afseenden afvika från hvarandra.»

P. S. Efter något letande funno vi äntligen i »Musikwelt» af 13 juli 1881 följande notis om signor Brogi, som då uppträdde på Skating Rink i Berlin: »Den i hvarje hänseende värdefullaste sångaren besitter sällskapet i signor Brogi. Det är en sund, kraftfull, sympatisk baritonstämma, egnad att öfverrösta äfven vissa konstnärliga betänkligheter. — Publikens har oupphörligt genom hjertligt bifall utmärkt honom.»

Älså kunna vi rekommendera honom såsom en bekantskap att göra.

Stadsfullmäktige, pressen och — Offenbach.

Alla den sceniska konstens verkliga vänner härstädes beklaga helt visst på det lifligaste stadsfullmäktiges »tvära oginhet» — för att begagna ett uttryck som fälles under diskussionen — i att icke på några villkor under för handen varande förhållanden bevilja ens det allra minsta understöd åt de k. teatrarne i deras just nu mer än någonsin förtviflade kamp för tillvaron. Af två förslag, som förelägo, blef det ena med visserligen ej allt för stor majoritet, det andra utan någon omröstning alls förkastadt. Att här ingå i närmare granskning af de skäl, som förmådde beredningsutskottet att afgifva ett afstyrkande utlåtande, är så mycket mindre nödvändigt som utskottet — enligt hvad hr Wallenberg träffande anmärkte — »hufvudsakligen sysselsatt sig med hvad som icke hörde till saken». Den stymelse till skäl, som der förekom, upprepades för öfrigt under diskussionen och dels vederlades, dels är lätt att ytterligare vederlägga. Att man icke genom ett tillfälligt anslag kan rimligen anses på minsta sätt binda sina händer för blifvande handlingssätt vid ett framtida definitivt ordnande, framhölls uttryckligen, ehuru för döfva öron, likaså påpekades att allt tal om kommunens bristande »behörighet» att lemna anslag åt en statsinstitution är rent nonsens, då ju sådant länge varit praxis t. ex. åt skolor m. m. Det enda motiv som kan sägas vara någorlunda hållbart var hr Forssells, nämligen att det vore opassande af kommunen att genom ett anslag nu vilja uttala en »opinion» om lämpligaste sättet för teatrarne administrativa ordnande. Men detta skäl kan endast göras gällande mot hr Wallenbergs motion, deremot tydligen icke mot k. m:t, hvilken ju endast begärt ett — till på köpet blott eventuellt — tillskott för detta spelår, således just jämt för tiden innan nämnda definitiva ordnande begynner, hvadan ett bifall här-

till omöjligen ens med den mest krystade logiska härdragning kunde tydas som någon opinionsyttring i nämnda riktning, men deremot med säkerhet kunde och skulle hafva tydts såsom ett stadens ej mer än pligtskyldiga intresse för sina främsta teatrarne sceniska konst samt kanske äfven såsom en icke öfverflödigt välvilja och uppmuntran mot den förste kompetente direktör dessa teatrar på 17 år egt, en man hvilken, redan förut såsom konstnär högt värderad af alla stockholmare, nu haft mod att med risk af egen ruin taga kommandot på det af rättorna öfvergifna skeppet och äfven ställa sig i brechen för sin föregångares fauter. En opinionsyttring i den riktningen hade ingalunda varit förkastlig och åtminstone hufvudstaden mera värdig än ett ängsligt gnideri och en genomskinlig samvetsömhet, försvarad med skäl, hvilka vi till vår fögnad ej förblifvit ensamma om att hafva kallat »de obotfärdigas förhinder.»

Men skedd är skedd, och de möjliga olyckliga följderna äro nu af stadsfullmäktige offentligen inviterade att infinna sig. Bland dessa möjliga följder skola vi här endast vidröra en, så mycket hållre som densamma — af oss i denna tidning förut flera gånger förespeglad — just i dessa dagar tillfälligtvis på olika ställen i in- och utlandet kommit på tal, bland annat hos stadsfullmäktige sjelfva.

Vi syfta då närmast på hr Billings yttrande vid diskussionen om anslaget: »Man klagade — menade han — öfver de lättfärdiga och i konstnärligt afseende underhålliga operetter, som allt mer och mer inträngde sig i teatrarne repertoarer och verkade ofördelaktigt i sedlighet och smak. Goda och värdefulla musikaliska prestationer skulle nog verka mycket godt häremot, men utan en väl doterad teater torde dylikt knappast kunna bära sig. Väl svarade man, att om k. teatrarne stängdes, så skulle man nog få god musik ändå — men derför vore säkerheten ingen.»

Man är skyldig hr B. tack för det han sålunda till vederbörlig adress framfört nämnda klagan. Att vi ej stått ensamma om densamma visar sig senast af en insändare i n:r 5,706 af D. N., hvilken på tal om en bekant kritiker yttrar: »Han klandrar »Gengångarne», men hvad säger han då om »Lilla helgonet», »Hjerta och hand» med flera af samma skola. Finnes uti dessa pjäser något annat än den största uselhet? Kan man tänka sig något simplare än dessa nys- och kattjams-arianer, detta opassande vanhelgande af »Gloria in excelsis», dessa slippiga insinuationer och i allo tvetydiga uttryck och uppträden? Faran af dessa osmakliga, lättfärdiga skådespel är dock större än man anar, ty de äro just ett sådant nöje, som är farligt, emedan de förstöra smaken för det verkligt öfverlägsna. Nu mer än någonsin äro derför begge de k. teatrarne nödvändiga för att hindra den sceniska konsten i vårt land att glida utför det sluttande plan, på hvilket den genom de många sekunda-

teatrar, som finnas i Stockholm, redan befinner sig.»

Denna tanke, att den sämre operetten innebär en verklig fara, genomgår äfven det skarpa uttalande af Allg. D. Musikz., hvilket vi i förra numret intogo, och hvar till vi hänvisa. Men vi ega icke blott svenska och tyska intyg på att vårt »upprop till pressen» i n:r 12 d. å. angående offenbachianen icke var så alldeles otidsenligt. Vi ha dessutom äfven fått en bundsförvandt i den norska »Figaro», som efter att förut hafva aftryckt vårt upprop — nu i n:r 38 har några betraktelser rörande tidningskritiken, hvarur vi hemta följande passus: »Som bevis på hvad en tidning kan rymma i denna väg vill jag i parentes anmärka, att jag känner en man som i fjor tog sig för att uppmäta i en tidning från en af våra största nabo-hufvudstäder, hur mycket rum kritiken under årets lopp slukat, och det befans att $\frac{2}{3}$ af tidningen, som var ett dagblad, hade åtgått dertill. Man skulle ju deraf frestas att tro att den staden måtte stå mycket högt i konstnärligt hänseende och att den bör vara försedd med ganska utmärkte artister. Detta är också till en del fallet; men vid närmare eftersyn, sade han, stod der jämförelsevis mycket litet om de ädlare konstarterna, och om de verkliga och stora artister som der funnos eller varit på besök; — nej det var operetten, och fröken Ditt och fröken Datt, och hr Noll och hr Nix, som hade tagit ett så stort kvantitativt rum, oaktadt de på sin höjd blott kunde räknas till medelmåttorna.»

Förf. till detta utfall säger icke hvilken stad och hvilken tidning som åsyftas. Tänk om det skulle vara D. N.?

Det tro vi väl icke, men hvad vi måste tro, eftersom det är ögonskenligt och står tryckt, det är den fast obegrip-liga inkonsekvensen hos D. N:s redaktion, som ena dagen utan reservation lemnat rum åt en insändare sådan som den förut citerade, och redan dagen efter om just samma klandrade kattjamsmusik och gloria-parodier intager följande notis: »I går gafs för näst sista och i afton gifves för sista gången å Djurgårdsteatern »Lilla Helgonet». Må de, som ännu icke varit i tillfälle att taga i betraktande denna operett och att höra dess täcka musik, nu göra det! Den oförlikneliga talang, hvarmed fru C. återgifver hufvudpartiet, bör ses, beundras och erkännas. Det kan ock ha ett patriotiskt intresse att se huruledes en operett här i Stockholm är uppsatt bättre och blir utförd på det hela taget med lika förtjenst som i Paris — ja, somliga påstå med ännu större.»

Denna dunderpuff hör verkligen till dem, som icke blott locka folk till teatern utan ordentligen knuffa dit dem; den hör till dem, som förefalla att vara redigerade af teaterdirektörerna sjelfva.

Hvad skall man säga om en sådan vacklande hållning hos en tidning, och hvad skall allmänheten få för ett förtroende till hvad der står? — Men likadan

har i allmänhet Stockholmspressens hållning gent emot Offenbachsoperetten städe varit. Man har tagit med ena handen och gifvit med den andra, och ena handen har knappast vetat hvad den andra gjort. Man har när någon operett visat sig vara allt för stark, visserligen stundom pligt-skyldigast antagit minen af sedlig och estetisk ruelle och brännmärkt vanbörningen; men när så samma teater strax efter gått drägtig med ett nytt missfoster, har man på förhand endosserat hvilken blankett till födelseattest som helst, som hr direktören behagat framlägga angående den blifvande Offenbachantens välskapade och tilldragande gestalt. Om en tapethandlare skulle komma upp i en redaktion och begära en rekommenderande notis för sin vara, måtte väl redaktören beskedligt skulle låta utskrifva en sådan innan han förvisat sig om att tapeterna vore giftfria? Nej, helt visst skulle ett sådant handlings-sätt anses nästan brottsligt. Men om en teaterdirektör, utan att ens visa sin vara, d. v. s. utan att till redaktionens genomseende presentera hvarken text eller klaverutdrag, begär en puff på förhand för en operett, grundad blott på egna uppgifter eller tvifvelaktiga utländska reklamer, så får han infördt allt hvad han vill angående uppsättning, personal och pjese-sens »vogue» i utlandet, således allt som behöfs för att vid näsan — för att ej säga vid håret — draga publiken fram till biljettluckan — förutsatt naturligtvis att direktören annonserar flitigt i samma tidning! Och äfven sedermera, under det pjesen är uppe, hur går det till? Jo så, att trots det kanske musikrecensenten uttalat sin förkastelsedom öfver pjesen, framhållas densamma likafullt tid efter annan genom talrika notiser i tidningen af alla tänkbara anledningar, t. ex. om en dålig koristbas blifvit utbytt mot en annan och sämre, om primadonnan fått snufva och anhåller om öfverseende, om pjesen skall nedläggas endast för två qvällar (tänk hvilken riksolycka!), för att återupptagas den tredje, om — ja alla »om» följas med en uppmärksamhet vida enträgnare, än i bulletinerna öfver någon kunglig familjemedlems sjukdom. Och alla dessa notiser äro naturligtvis lika många indirekta knuffar åt publiken, att den för ingen del måtte förgäta att å nyo gå och höra det älskliga underbarnets tjut eller skåda hans menlöst cyniska attityder.

Hvar och en, som nogare följt med hufvudstadstidningarna, vet att så har det gått till. Men det borde ej längre gå så till, allraminst nu; då genom stadsfullmäktiges olyckliga beslut ett af bälverken mot Offenbachiadens smakförderfvande malström äfventyrats i sin existens, så borde det i dubbel mån ligga hufvudstadspresen om hjertat att icke i sin mån medverka till den blifvande öfersvämningen genom en slapp efterlåtenhet och en tvetydig kurtis med småteatrarnes odygder.

A. L.

Orgelfrågan i Malmö.

Vi fortsätta i dag redogörelsen för några handlingar i denna fråga. Sedan hr Lundahl på grund af ett af hr Lundh uppgjort ändringsförslag verkställt åtskilliga ändringar å den klandrade orgeln, tillkallade han på eget beväg såsom syningsmän dels hr Wideman från Vexjö, dels hr Hallberg från Landskrona i förening med hrr A. H. och A. A. Busch från Köpenhamn, hr Göransson från Tullstorp och Terserus från Trelleborg. Dessa afgävo nu hvar för sig följande intyg, dem man torde jämföra så väl med det första besigtningssprotokollet som med det sista, hvilket vi i nästa nr skola införa.

»På anmodan af hr orgelbyggaren A. V. Lundahl instälde sig undertecknad den 17 januari detta år i Caroli kyrka i Malmö för att å dervarande orgelbyggnad verkställa besigtning å vissa nu företagna ändringar och förbättringar. Till grund för denna besigtning lades ett af hr orgelbyggaren C. J. Lundh i ifrågavarande syfte afgifvet förslag, hvilket blifvit af kyrkorådet i Malmö under den 19 oktober sisl. år antaget och godkändt.

Öfver denna af mig sålunda verkställda besigtning får jag härmed afgifva följande omdöme:

I enlighet med bestämmelserna har pneumatiken för registren samt pneumatiska maskinerna till andra manualen och pedalen blifvit borttagna, hvilken åtgärd dock haft till följd att andra manualens touche blifvit mindre mjuk och behaglig än första manualens.

Register-regeringen från andragen i spelbordet till registren är ny och af fullgod beskaffenhet, hvarjämte andragen i spelbordet äro placerade med lika mellanrum intill hvarandra.

De utöfver kontraktet insatta 5 stämmorna, äro alla borttagna. Den gjorda anmärkningen om pneumatiska maskinens oförmåga att draga de trenne kopplen tillsammans kvarstår.

Bälgarne lemna för hela verkets begagnande tillräckligt väder.

Någon liten justering af labialverkets stämning anser jag önskvärd. Mot röststämmornas intonation anser jag deremot något underkännande ej kunna ega rum.

I fråga om verkets beskaffenhet i öfrigt och i sin helhet, såsom dess mekanik, arbetets utförande, labialverkets intonation m. m., anser jag mig icke ega befogenhet att yttra mig, enär officiellt utlåtande deröfver af orgelns besigtningmän hrr kapellmästaren Gnospelius och orgelbyggaren Lundh förefinnes.

Vexjö den 20 Januari 1882.

Alb. Wideman,
Musikdirektör och Dom-
kyrko-organist.»

»Efter anmodan af Orgelbyggaren herr A. V. Lundahl i Malmö har undertecknad den 17 dennes deltagit uti den af jemväl andra utaf herr Lundahl tillkallade personer företagna eller bevitnade besigtning af den i Caroli kyrka derstädes uppförda orgeln; och får jag med anledning deraf samt med hänsyn till de, enligt utlåtanden af hrr V. T. Gnospelius och C. J. Lund den 28 Maj och 4 Augusti 1881 mot denna orgelbyggnad gjorda anmärkningar meddela följande intyg:

1:o) att bälgarne gifva mer än tillräcklig luftquantitet åt orgeln i dess nuvarande skick och med samtidigt användande af alla dess stämmor och kopplingar;

2:o) att alla sex bälgarne kunna med största lätthet skötas af en enda person;

3:o) att röststämmornas intonation är utjemnad och säker;

4:o) att de utöfver kontraktets bestämmelser insatta fem stämmorna borttagits;

5:o) att pneumatiska maskinerna för destarka stämmornas kollektivkoppel, samt för andra manualen och pedalen äfvenledes borttagits;

6:o) att register-regeringen är ny och väl utförd;

7:o) att registerandragen äro i klaverbordet anordnade och placerade med lika mellanrum.

Mot labialverkets stämning kan visserligen en liten anmärkning göras, men då den obetydliga sväfningen i två å tre stämmor helt visst beror på lokala och temporära förhållanden, så torde en sådan anmärkning vara lika obehörig som denna årstid är olämplig för verkets fullkomliga renstämning.

Borttagande af pneumatiken för andra manualen har ej varit fördelaktigt för touchen å denna manual; det förefaller derför något egendomligt att besigtningmännen tillstyrkte en sådan åtgärd, helst det ej torde vara dem obekant att den mjuka och angenäma touche som medelst tillhjälp af pneumatiska maskinen vinnes, icke kan denna förutan frambringas å klaver med någon komplicerad koppelmekanism.

Jag kan derför ej föreställa mig något annat än att besigtningmännen härutinnan gjort sig skyldige till ett litet misstag, hvilket återigen kan tjena till belysning af deras uppfattning om bälgarne lufttillgång. En närmare undersökning af detta förhållande ligger dock utanför befogenheten af denna min skrivelse. Beträffande pneumatiska maskinens oförmåga att samtidigt draga de trenne kopplen, så är denna anmärkning utan värde och betydelse, ty det kan väl aldrig falla en förständig organist in att till det enkla orgelackompanjemangt åt den uppbyggelsesökande församlingens psalmsång använda de effektmiddel, som dessa koppel erbjuda, åtminstone begagnar han dem icke alla på en gång, dessutom innehåller kontraktet, så vidt jag kunnat iakttaga, icke någon föreskrift som gifver stöd åt ofvannämnde anmärkning.

Slutligen kan jag ej undertrycka ett ödmjukt erkännande af arbetets solida och prydliga beskaffenhet, materielets godhet samt den mera sällsynta skönheten i vissa stämmors intonation.

Om orgelns vackra, det sköna templet fullt värdiga prospekt kan det säkerligen icke finnas mer än en mening.

Landskrona den 19 Januari 1882.

B. Wilh. Hallberg,
Musikdirektör och organist
i Landskrona.

I sistnämnda yttrande af hr Hallberg instämde orgelbyggarna Busch samt organisterna Göransson och Terserus. Det är att märka att hr Hallberg och de med honom instämmande sedermera införa rätten med ed besvurit sitt utlåtande.

Opera i hemmet. I vår tid, då allt går med stormsteg framåt, är det ej mer någonting nytt, att man kan förmedelst telefon transportera musiken i konsertsalen eller från scenen långa vägar. Men i fråga om operan har man dock ej fått njuta af sceneriet; endast höra. Efter ett meddelande i New-Yorks »Musical Courier» är denna brist numera afhjulen, och detta, som det skrives, utaf en dr. Guidrah i Melbourne (Australien). Denne har konstruerat en apparat, som förmår att medelst elektricitet öfverflytta ljusstrålar på långa afstand. De första försöken härmed skola ha lyckats oförväntadt väl. Fyratio personer, som befunno sig i ett mörkt rum i Melbourne, sågo på en der befintlig metallskifva kapplöpningsplatsen vid Flemington med alla de tusentals människor, som voro der. Om denna uppfinning eger verklighet, bara till hälften af sin utsträckning, skall det ej dröja länge förr än vi kunna se operascenen i vårt eget hem, under det samtidigt musiken tillföres oss af telefonen. Hvad det skall ha för verkan för våra teatrar är svårt att förutse. Kan man vid egen härd få se en opera, som kanske spelas ett par mil ifrån en, så gör man sig ej möda att besöka teatern. Man får väl då ha två slags pris, ett högre för husoperan, ett lägre för teatersalongen. — Man kan nu föreställa sig hur bekvämt det blir, om man icke mer behöfver göra toalett för teaterbesöket utan kan, blott efter tillsgelse till vederbörande, få se och höra en wagneropera under det man kanske ligger i sitt badkar.

Förslag till reformer i vår tids musikstudium.

Efter O. Tiersch.

(Slut.)

4:e Fordran: *Musik-skriftställare och teorilärare måste mer än hittills fästa afseende vid de vetenskapliga undersökningarna på området för deras verksamhet.*

Äfven på det musikaliska området kunna sådana arbeten, som uppstå på vetenskaplig grund, befördra utvecklingen långt mer än de s. k. praktiska ledtråderna. Jag menar ej dessa ur en vattensjuk mark uppstigande skenvetenskapliga töckenbilder och irrbloss eller dessa skönt klingande fraser, som i synnerhet på musikvetenskapens område trifvas så väl, utan sådana arbeten, som på de nyare fysikaliska, fysiologiska och psykologiska forskningarnes grund och med användande af en vidtomfattande iakttagelse städse fråga hvarför och hvartill, och söka att återföra allt som förekommer till möjligast enkla grundregler. Rameaus undersökningar, så otillräckliga de än äro efter vetenskapens nuvarande ståndpunkt, hafva mer befördrat musikundervisningen och den praktiska utvecklingen af tonkonsten, än alla så kallade praktiska generalbas- och harmoniläror sammantagna, hvilka uppstått före och efter Rameau, — och ett harmonisystem, som erbjuder medel att tillbakavisa »det dumma pratet» att gedigna nyare komponister använda »missljud och harmoniska vidunderligheter», utträttar mer för tonkonstens befrielse ur godtyckets och pedanteriets fjettar, än eljes årtiondelångt skriftställeri af en musikalisk vän af framåtskridande. — Ser man sig nu omkring på musikteoriens gebit, så är antalet af de skriftställare, som vandra samma vägar som Euler, Tartini, Rameau etc. ganska obetydligt. De flesta författare nöja sig med att gång på gång upprepa lärorna om harmoni etc. på det gamla ytliga viset, eller ock inskränka de sig till några alldeles oväsentliga spetsfundigheter, om de ej rent af begagna blott och bart mekaniska medel och söka bibringa sina lärlingar teorin genom vridande af trissor, flyttande af trä- och pappskifvor, dragande af band och remsor. Huru många tonkonstnärer och musiklärare känna af den vetenskapliga harmonilärans hufvudmän mer än namnet, och hur föga tager den musikaliska dagslitteraturen notis om dessa arbeten. Systematiska verk, som alltid äro i stånd att kasta nytt ljus öfver alla möjliga enskildheter, blifva endast här och der nämnda med uttryck af högaktning; men deremot så fort en författare framkastar den ovigtiga frågan om det förminskade septimackordet skall härledas af nonackordet på femte steget eller icke, då komma dussintals af vishet flödande artiklar i marknaden. Betecknande nog är något som jag sjelf varit vitne till. En ordförande i en församling af komponister, virtuoser och musiklärare såg sig genom församlingens omröstning föranledd att vid hänvisningen på ett ny-

utkommet vetenskapligt arbete rent af urskulda sådana skriftställare, »som försöka att systematiskt framställa sådant, som vi praktiska musiker dag efter dag utföra».

5:e Fordran: *Den som med framgång skall kunna meddela teoretisk undervisning, måste beherska detta ämne i omfånget af dess vetenskapliga och historiska utveckling.*

Har man hitintills med uppmärksamhet läst denna min framställning och noga öfvervägt mina fordringar, så kan man väl knappast betvifla nödvändigheten af denna femte fordran; och likafullt är det ännu i dag mycket som fattas i dess uppfyllande. Jag bortser här från sådana fall, då utan all kritik den teoretiska undervisningen vid ett musikinstitut lägges i händerna på en olämplig lärare, blott därför att denne lärare ej kan meddela annan undervisning. Äfven många »teoretikers» berättigande såsom sådana vill jag ej närmare undersöka; endast en allmänt utbredd och sällan bekämpad åsigt vill jag bemöta. Man antager vanligen, att till meddelande af den teoretiska undervisningen komponisterna äro de kompetentaste, och man frågar då knappast efter, om den till lärare valde komponisten verkligen skiljer sig i något annat afseende från den icke komponerande musikern, än kanske genom sin naiva dristighet att lyckliggöra nutid och efterverld med offentliggörandet af sin »gallimatias af förment melodisk produktion», hvarmed han »trallar efter sina favoritförebilder». Skulle man väl anse en skald eller hvilken rimsmed som helst eo ipso lämplig att meddela undervisning i sitt språks grammatik och litteratur, eller skulle man uppdraga åt en målare eller första färgsuddare man påträffar att utan vidare öfverläggningar hålla föreläsningar öfver anatomi, perspektiv, projektion och dylikt? Till och med en framstående komponist är ej utan vidare behörig att meddela den teoretiska undervisningen eller ens leda densamma vid ett större institut, ty härtill är ingalunda nog, att man en gång, hvar och hos hvem det må vara, genomgått »sin teoretiska kurs» och »offentligen dokumenterat sin färdighet i den praktiska användningen af de musikaliska uttrycksmedlen». Gedigna komponister kunna väl åt framåtskrifvande konstelever, hvilka till en viss grad redan beherska tonspråket, från sin erfarenhet meddela åtskilliga värdefulla råd och vinkar, men vilja de möda sig med teoretisk undervisning, så måste de, hur det än må kännas, göra sig fullt förtrogna med sitt ämne och sin uppgift, om de ej skola försynda sig mot sig sjelfva, sina lärlingar och konsten. Har en komponist ej någon håg härför eller ej nog af tid — hvilket så mycket mer är fallet, ju mer betydande hans skaparförmåga är — så måste hans undervisning blifva alldeles otillräcklig. Att han kan »rita före» är här alldeles oväsentligt — ty teoretikern måste också kunna praktiskt beherska sin sak; också derpå

beror det mindre, att hans exempel utmärka sig synnerligen för genialisk uppfinning, emedan den öfvade teoretikern lätt kan ersätta denna sak, i det han väljer sina förebilder ur de största mästar-nes verk. Om också båda dessa egenskaper äro för handen, skulle hvarken dessa företräden eller den större dragningskraft, som en genial skapande konstnärs personlighet alltid utöfvar, kunna i någon mån ersätta brist på logik i undervisningen och klarhet i framställningen. Till och med den börjande komponisten kan lättare umbära ledningen af en betydande praktiker än af en gedigen teoretiker. Skapande talanger hafva dock städse lärt mera af alla tiders komponister än af en enskild mästares personliga undervisning. I detta afseende är det ej utan intresse att gifva akt på de behjertansvärda vinkar, som Richard Wagner gifvit åt presidenten för den kungl. musikskolan i Neapel, hertigen af Bagnara. Dessa vinkar gälla visserligen blott den dramatiska musiken men kunna genom val af passande exempel lätt tillämpas på andra musikgrenar. — Vi påminna våra läsare om detta bref, hvilket finnes intaget i n:o 13 af denna tidning.

Zürich. Den schweiziska utställningen härstädes har varit ganska rik på musikinstrumenter, ordnade i två salar. Den ena af dessa innehöll en hel butik af marknadsvar; små och stora dosor, sniderier, glasmetall- och lyxartiklar, alla försedda med mekanik och öfverraskade en med musik — en stor industriartikel för Schweiz, såsom man vet. En enda fabrikant, t. ex. B. M. Martin, kan fabricera 15,000 stycken sådana saker årligen. — En rik samling af alla slags blåsinstrument är utställd af firman »Gebr. Hug i Zürich, som har filialer i Basel, Luzern, St. Gallen, och Strassburg och har aflärer öfver hela världen. Ännu ett par andra sådana utställare ha lemnat dylika instrumenter af messing, guldmesing, chrysocal, nysilfver och argentan. Vidare ser man här cittror, alphorn; en xylophon (trä- och halminstrument) och violinstrumenter af flera fabrikanter (Methfessel i Bern, Siebenhüner i Zürich, Lutz i Lausanne m. fl.). I andra salen finna vi piano-instrumenterna, hvilka väl uthärda jemförelse med andra länders fabrikat i samma väg, ehuru denna industri förlamas genom ogynnsamma tullförhållanden och annat, som försvårar export. Af fabrikanterna i Zürich är Hüni v. Hubert äldst (grundad 1825). Firman Sprecher u. Söhne (grund. 1850) har två pianos, försedda med en tredje pedal mellan forte- och piano-pedalerna. På det ena instrumentet tjänar denne till »prolongement», uthållande af en ton, medan de andra tonerna äro dämnda; på det andra tjänar tredje pedalerna (från tvåstrukna Ciss uppåt) till åstadkommande af aliquottoner i basen, genom hammarnes upplyftande här. En annan god firma är Trost et Comp i Enge-Zürich. Instrumenterna från Rozdorf et Comp i Selnau-Zürich utmärka sig för kraftig och voluminös ton. Af orgelutställare äro de förnämsta J. N. Kuhn och F. Goll. — Ruetschi i Aarau har utställt en sats ringklockor, fem stycken, stämda i d fissa a. h. d, hvilken stämning visar sig mycket lyckad i melodiskt afseende genom undvikande af den i längden tröttnande fullkomliga harmonien. Den musikaliska utställningen i Zürich kan således både quantitativt och kvalitativt anses ganska lyckad och värdefull.

Qvartettsången i Sverige.

(Forts.)

Innan vi öfvergå till det specifikt svenska området i det manuskript, hvars slutsummor i förra numret framlades, vilja vi ännu en gång kasta en återblick på den utländska kontingenten till vår qvartettsång.

Den enda belgiska kompositören som manuskriptet upptager är Grisar, de båda engelska äro Arne och Carey, naturl. representerande de båda engelska nationalsångerna »Rule Britannia» och »God save the king». Som de två polackarne upptagas Stahlknecht och Felinski, den senare dock oss veterligen endast författare till Polens frihetsbön. De båda holländarne äro v. Boom och Verhulst, de fyra fransmännen Massenet, Mastiolette (?), Méhul och Rouget de Lisle (marseljäsen). Endast fyra franska sånger på hela vår lista är i sanning förvånande litet; dock bör man ihågkomma att fransmännen mindre odla qvartettsången i den kortare visform som hos oss är vanlig utan mera i form af utförligare genomkomponerade stycken, hvarpå Massenets här af Upsalastudenterna nyligen införda »Förolyckade karavanen» utgör ett godt prof.

De fyra såsom schweizare upptagna äro Billeter, du Puy, Rousseau och Frölich (den siste med orätt, emedan han är dansk). Rousseau är bland de äldsta representanterna från förra århundradet, då den fristående qvartettsången i modern mening egentligen icke existerade och endast stänkvist företrädades af en och annan erotisk serenad, en dryckesvisa eller en psalm. Den moderna mansqvartetten är nämligen det nittonde århundradets barn, och uppkom i och med de mannsångföreningar som, visserligen föregångna af de engelska »gleeclubs» från förra seklet, stiftades i början af det innevarande under namn af »Liedertafeln», i Tyskland först af Zelter, i Schweiz af Nägeli. Först senare kommo de till Frankrike under namn af »Orphéons». Hos oss är som bekant Häffner den egentliga qvartettsångens fader genom sin verksamhet i Upsala, likaledes i första fjerdedelen af detta sekel.

Men vi återgå till vår statistik. De sex italienarne äro Ardit, Carulli, Cherubini, Foroni, Rossini och Verdi. Österrikarne äro Genée, Gungl, Haydn, (med 4 sånger), Herbeck, Hurka, Liszt, Mozart (5 sgr), Pratté, Schubert (4 sgr), Seyfried och Suppé. Tyskarne äro så många att vi här ej kunna uppräknas dem; man återfinner deribland både bekanta namn och sådana, dem vi omöjligen kunnat få fatt i uti något lexikon. Qvartettsångens traditioner gå nämligen ofta på rätt omärkliga privatvägar och sakna ännu nästan all vetenskaplig belysning. Såsom material för en sådan äro emellertid statistiska förteckningar sådana som ifrågasvarande manuskript eller den af E. Edqvist utgifna boken »Upsalastudenternas sånger» af stort värde.

Bland de tyska kompositörerna är

dess värre den elegant sentimentale Abt den som synes vara mest populär hos våra sångföreningar, eftersom han ensam är företrädd af ej mindre än 37 sånger. Denne modekompositör är måhända den, som kan sägas mer än någon annan hafva bidragit till att sänka mansqvartetten till den nivå af ytlig känslsamhet och öronsmekande tingeltangel som dess alra flesta alster ännu i dag erbjuda. Ungefärligen inom samma riktning står Kreutzer — dernäst den mest gouterade (27 sgr) — hvilket ju icke hindrar att han liksom den förre undantagsvis åstadkommit mera värdefulla saker. Först i tredje rummet kommer en verklig storhet Mendelssohn (22 sgr), dernäst emellertid Kücken (14 sgr), som åter hör till den förra riktningen. I enlighet med denna riktningens art är det mest romanser och serenader som deri bilda hufvudstocken. Den fosterländska strängen anslås emellertid äfven någon gång och Kücken har t. o. m. tre skämtvisor.

Hos Mendelssohn öfverväga ännu balladerna och erotiken; hos Weber deremot (12 sgr) träder den friska krigsången i förgrunden. Talet 10 sgr nås ej blott af Häffner och F. A. Reissiger — dem förf. väl med orätt räknat som tyskar — utan äfven af den skämtsamme och med rätta omtyckte C. Kuntze (nyligen afliden) samt af H. Marschner, hos hvilken dryckessångerna taga lejonparten. Så kommer Zöllner med 9 sgr, Möhring med 8, E. J. Otto med 7, Spohr, Kalliwoda, Call med 6, Schumann, V. E. Becker och den hit räknade Pacius med 5, Beethoven med 4 o. s. v.

På den danska listan är naturligtvis Gade talrikast representerad (med 9 sgr), dernäst Krøijer (med 5), så Hartmann, Hansen och Rung (4), Heise och Mattison-Hansen (3) o. s. v. Samtliga norrmännen äro i ordning: Kjerulf naturl. främst, (14 sgr), Grieg och Nordraak (3), Blom, Bull, Conradi, Ibsen, Lindeman och Winter-Hjelm (2), Lassen, Mo, Schölg och Udbye (1).

Vi skulle nu gå in på den svenska afdelningen, men då densamma hotar att antaga dimensionerna af en särskild artikel, spara vi den till nästa gång. A. L.

Koralfrågan på kyrkomötet.

I.

För kyrkosångens tidsenliga ordnande krävas följande förutsättningar: a) revision af messritualen efter sådan liturgisk plan som möjliggör ändamålsenligare omväxling emellan psalm- och mess-sång; b) revision (särskildt i metriskt hänseende) af psalmboken; c) återupprättande af församlingssången förmedelst melodiernas berigtigande och återföring, samt d) sångundervisningens omorganisering.

I intet af dessa fall har 1883 års kyrkomöte förebragt något beslut egnadt att ingifva några glada förhoppningar.

Ingen värdigare liturgik; ett blott minimum af psalmrevision; alls ingen ko-

ralrevision; och ej heller någon förbättrad sångundervisning.

Möjligheten af denna senare råkade redan förut blifva betänkligt afskuren genom den först behandlade frågan om reglering af klockarnes löner — utan afseende på kvalifikationer eller åligganden utöfver de hittills varande.

Genom afslag å den af hr Lyth motionerade koralrevisionen och bifall till tillfälliga utskottets skrivelseförslag i ämnet (hvarom sedermera) har majoriteten inom kyrkomötet intagit en ganska egenomlig ställning till en af samtidens märkligaste frågor, till musikvetenskapen och till de odödliga alstren af religiös tondikt, hvilka benämnas församlingssånger (Kirchenlieder, protestantisk koral), — dessa församlingssånger, som i sin rätta form äro egnade och ämnade att utgöra själen i den protestantiska gudstjenstliga andakten.

I sanning, ett något säreget sätt att »bekämpa otron», genom att från tros- livets område utestänga just det, hvaruti detsamma herrligast och omedelbarast söker manifesteras sig!

Ofvannämnda skrivelseförslag var nämligen, så vidt vi kunna finna, endast och allenast en skenmanöver, afsedd att för framtiden icke allenast rädda den degenererade och förfalskade stereotypa koralformen, utan hvad som äfvenledes hägrar i bakgrunden, att helt enkelt av- gabra bringa dess legalisering — efter all anledning att förmoda med de riks- bekanta Anjou-Törnvalleska harmonierna och dito »rytmen».

Vi afse att under fortsättningen af denna uppsats redogöra för de uttalanden som under diskussionen å kyrkomötet öfver kyrkosångens ordnande förekommo, och är det oss en glädje att redan nu kunna anteckna, det den genuina, äkta församlingssången derstädes dock räknade upplysta, ansedda och varm- hjertade målsmän och försvarare.

En lustig anekdot berättas om en kapten på en holländsk ångare, huru han en gång räddade sig ur en stor förlägenhet. För några år sedan besökte en engelsk prins den holländska hufvudstaden och skulle naturligtvis då han steg i land helsas med den engelska nationalsången. Olyckligtvis hade man ej till hands någon musikkår, som kunde spela denna. »Då skola vi sjunga den», svarade kommandanten den tjänsteman, som hade fått i uppdrag att mottaga prinsen. »Men de holländska matroserna kunna väl ej sjunga den engelska nationalsången!» — »Sant!» blef svaret, »men de kunna sången» Een sleeperspaard op hol, dat is eene ouwe knol» etc, som sjunges på samma melodi som »God save the queen» . . . Och så skedde äfven. Den engelske prinsen anlände, och »Janmaat» sjöng med full hals: »Een sleeperspaard op hol» etc. Prinsen uttryckte sin förvåning öfver att matroserna kunde sjunga den engelska nationalsången så förträffligt; af texten hade han dock ingenting förstått. »Sannolikt öfversatt till holländska?» — »Ja, ers höghet», svarade kommandanten helt framt. Prinsen var mycket belåten och berömde de holländska sjömannens intelligens utan aning om, att man sjungit för honom en gammal holländsk matrossång i stället för engelska nationalsången.

(Insändt.)

En from önskan.

Hvarken psalmboken eller koralboken af 1819 har lyckats tillvinna sig allmänhetens kärlek och förtroende. Derom vittnar, bl. a., den allt mer och mer tilltagande ynnesten mot de snart oräkneliga andeliga »sångerna», som med frisk fart spridas kring hela vårt land, och med lif och värme sjungas af tusende sinom tusende »enfaldige», men dock fromma själar. Revisionen af nämnda andakts- och uppbyggelseböcker är således högst nödvändig, och bör skyndsamt företagas.

Den fromma önskan är nu den, att revisionen sker samtidigt, så att ledamöterna i de komitéer, som otvifvelaktigt blifva tillsatta för denna angelägenhets skull, kunna få meddela sig och rådplåga med hvarandra. Härigenom kan den innerliga öfverensstämmelse som bör ega rum emellan psalm- och koralbok, till närmaste fullkomlighet åstadkommas. Att Theologiskt vetenskapligt bildade, för sann kristendom nitälskande psalmister, som hafva känsla och smak för musik; samt musici med grundlig theoretisk och nöjaktig praktisk musikalisk bildning, som tillika hafva känsla för psalmbokens innehåll, böra insättas i dessa komitéer, derom kunna väl ej uppstå delade meningar. Den rika tillgång på både in- och utländsk psalm- och korallitteratur, som står till buds, torde vara tillräcklig till materiel åt hvardera af komitéerna för att kunna frambringa arbeten, som t. o. m. nästa kyrkomötes majoritet torde, utan reservationer, gilla och förorda.

Från scenen och konsertsalen

är att anteckna hr Johanssons debut som Kasper, ej fullt så lyckad som hans föregående, enär han synes sakna det demoniska grytet, hvarjämte hans framsägande af talrollen lemnade åtskilligt att önska.

För öfrigt äro återupptagna de båda klassiska och harmlöst roliga pjeserna »Mälaren och modellerna» samt »Tillfälle gör tjuften». Båda gifvas i allmänhet förträffligt, särdeles i dramatiskt hänseende, dock skulle vi ogerna vilja se fröken Karlsohn använd som Emilie; hon är ej tillräcklig aktris och eger ej vederbörlig grace för den franska comiquen, trots det hennes friska röst visserligen alltid är behaglig att höra, helst om det slutna sängsättet kunde arbetas bort.

De båda galaföreställningarna aflöpte med vederbörlig högtidlighet och glans, och artisterna öfverträffade sig sjelfva, särskildt var detta fallet med fröken Ek; hrr Ödmann och Lange på den första aftonen samt fröknarna Pyk och Grabow på den sista. Att fröken Lagermark i »Mefistofeles» öfvertagit Marta och fröken Jansson Pantalís, har ländt operan till fördel.

18 Sept., Laurin, Bröderman i K. f. en dag.
24 » Javette i Judinnan.
1 Okt., Johansson i Friskyttan.
10 » Mefistofeles } gala.
12 » Norma med Pyk }

Från in- och utlandet.

Kyrkomötet beslöt med 34 röster mot 16 hemställa hos k. mt att åt en eller flere sakkunnige personer lemnas uppdrag att dels verkställa en revision af den Hæfnerska koralboken, dels utarbete en handledning för koralbokens begagnande vid gudstjensten, samt att detta arbete måtte, innan det till iakttagande fastställes, efter vederbörandes hörande öfverlemnas till ett kommande kyrkomöte för inhemtande af dess utlåtande.

Hvad ni inte känner — skrifver korrespondenten — h — är att Franz Berwald, vår berömde komponist, låtit inspirera sig af dikterna Ur Sv. flottans minnen och satt en af dem i toner, nemligen sången »Östersjön», hvars klingande strofer också ha något af musikaliskt vällyd i sig. Berwald komponerade denna sång året efter sedan diktsamlingen i fråga blef offentliggjord. Sången har påträffats bland hans efterlemnade tonsättningar och lär, enligt hvad jag sport, nu komma att utgifvas i tryck i två upplagor, en original, och en transponerad samt med förenkladt ackompanjemang.

Soaréer för kammarmusik. Såsom vi förut i korthet omnämmt, komma att under vinter-säsongen gifvas fyra soaréer för kammarmusik af hrr F. Book, A. Hultgren, L. Zetterqvist och A. Andersen. Dessa soaréer bjuda på åtskilligt i musikväg, som förut icke hörts härstädes. Så ännar stråkkvartetten bland annat spela Nörmans nya kvartett i c dur. Pianisten hr Hultgren spelar Rubinsteins pianotrio, g moll, Brahms stora piano kvartett, a dur, samt Schuberts Forellenvintett med kontrabas. Första soarén lär komma att gifvas lördagen den 27 dennes. Numrerade abonnementsbiljetter till alla fyra soaréerna à 6 kr. tillhandahållas hos hrr musikhandlare. Lösa biljetter kosta 2 kr. stycket.

Konsert skulle gifvas i går i Gefle af Operasångerskan Berta Wichmann, biträdd af pianisten fröken Anna Österdahl. Från sin konsertresa i Norrland medföra de båda artisterna de vackraste loford.

Musikskällskapet Concordia i Gefle har haft sitt mycket talrikt besökta årsammanträde. Förra årets omkostnader voro 529 kronor, och behållningen 8,606 kronor. I styrelsen återvaldes doktor O. R. Sandberg, v. härads höfding Johansson, stadsmästaren Nygren, musikdirektör Björkgren samt doktorinnan Sahlberg och lektorskan Nordlund, hvarjämte doktor C. R. Sandberg nyvaldes till bibliotekarie efter rektor Brolén.

Medlemmarne af det italienska operasällskapet som uppträdde på Kasinoteatern i Köpenhamn, men mankerade Nya teatern i Stockholm, äro nu skingrade åt alla håll. Signora Varesi är engagerad i Warschau, signora Pedemonti i Barcelona och tenoren signor Giannini vid Metropolitan-teatern i Newyork, den senare mot ett honorarium af 18,000 francs i månaden. Barytonisten signor Augusto Brogi, sällskapets mest uppburna manlige medlem, som ej tillträder sitt engagement vid italienska operan i Paris förr än den 15 november, företager dessförinnan en konsertturné.

Georgina Sommelius har med stor framgång uppträdt i Spezzia såsom Margaretha i Gounods »Faust». »Bland de utförande konstnärerna — säger en tidning — förtjenar med särskildt beröm nämnas fröken Georgina Sommelius, som ej länge tillhört scenen, men som inom kort skall kunna tillfredsställa mycket höga fordringar, enär hon är i besittning af alla de förträffliga egenskaper, som äro henne af nöden för att varda en utmärkt konstnärinna. Publikens applåderar henne på det lifligaste hvarje afton. Hennes röst är så väl i öfre som i mellanregistret af stor skönhet och den unga sänger-

skans dramatiska talang derjämte stor.» En annan tidning yttrar: »Fröken Sommelius hade vid femtonde föreställningen af »Faust» sin recett. Publikens egnade henne en utomordentlig hyllning och ville höra om hela tredje akten. Det var en formlig hänrykning, ty fröken Sommelius var också en idealisk Margaretha i ordets fulla betydelse. Hon inropades 17 gånger samt erhöll nio sköna buketter och ett spinnrockshjul* af blommor, så att hon ej kunde önska sig ett varmare mottagande af en dertill konstförständig publik.»

Äfven fröken Gina Oselio (Ås) har med stor framgång uppträdt i Lodi. Om henne heter det: Om jag hade kransar af lager* till mitt förfogande, skulle jag gifva en sådan åt fröken Gina Oselio, som är en utmärkt konstnärinna ur deras antal, hvilka ej blott ega en harmoniskt välklingande och stark röst, utan äfven förstå att själfullt och med fin uppfattning finna de för hvarje stämning passande uttrycken. Fröken Oselio erhåller ständigt lifligt bifall.

Ida Basilier Magelsen har anträdt en två månaders konsertresa genom södra Finland och en del af Ryssland. Hon följes af pianisten Ragna Goplen.

Ole Bulls bästa viol såldes i Juni i London för 10 tusen kronor.

Herbstfeier Op. 44 Romantische Dichtung von Fr. Timpe für Soli u. Chor mit Begleitung des Orchesters oder des Pianoforte. (klavierauszug mk. 7 — Bremen, Præger et Meier) är ett nytt verk af Philipp Scharwenka (broder till Xaver Sch. och lärare vid hans konservatorium). Dikten behandlar vinkörden och inför utom vingårdsarbetare äfven dvergar i handlingen, hvilken dels framställes af en berättare (bariton) dels af körer och solopartier: Dvergonungen (Bas), den unge vingårdsarbetaren Johannes (Tenor) och hans brud Marie (Sopran). Musiken omtalas såsom rik på sköna klangeffekter och karakteristisk, med omväxlande och smakfull harmonik; ackompanjementet öfverallt klart och illustrerande.

Af Stephen Heller har utkommit ett nytt verk »Aufzeichnungen eines Einsamen» Op. 153. (Kistner Leipzig). Det innehåller 4 pianostycken och berömmes för samma nobla stil och känslorika innehåll, som kompositören till »Spaziergänge eines Einsamen» förut visat prof på.

Det badiska sängarsällskapet tillkännagaf i våras en pristäflan för manskörer a Capella och har erhållit icke mindre än 918 insändningar, 404 från Tyskland, 514 från andra länder. Prisen äro: ett på 100 mark, 2 på 40 och 2 på 25 mk.

Såsom festmusik vid högre läroanstalter och för manskörer till kommande Lutherfest rekommenderar sig en Luther Cantate för manskör med ackompanjemang af piano eller orgel, hvilken af G. Hecht är skrifven efter Mendelssohns »Festgesang» och utgifven af Fr. Vieweg i Quedlinburg. I stället för koralen »Es ist das Heil uns kommen her», som inleder Mendelssohns festsång, står naturligtvis koralen »Ein feste Burg», efter harmoniseringen i Mendelssohns reformationssymfoni. Verket är effektivt och lätt utförbart. Klaverutdraget kostar 2 Mark, orgelstämmorna 1 mk., sängstämmorna 1—4: 1,60 mk. På den inledande koralen följer en sång för unison kör, efter denna en dramatiskt hällen kör, och en koral till melodien: »Nun danket alle Gott» bildar slutet.

På industriutställningen i Amsterdam ådrog sig ett egendomligt instrument mycken uppmärksamhet, nämligen ett sten- klockspel (les pierres qui parlent) af Baudre från St.

* Flere stora tidningar hafva öfversatt »filatojos» med »stor blomkorg» och »corone d'alloro» med »kransar af guld». Om det redan är riskabelt att slunga stora blomsterkorgar in på scenen, så vore det ju rent mordförsök att kasta dit guldkransar. Eller hur, i den stora pressens italienske översättare?

Florent. Detta alldeles originella, såsom »Piano» betecknade instrument, är sammansatt af 26 aflånga till form och storlek olika flintstenar, hvilka medelst snören och i kromatisk tonföljd ordnade äro upphängda på en jernstång. Tillverkaren af detta instrument har under årtionden arbetat på detsamma, emedan åtkomsten af rätt ton gifvande stenar varit förenad med mycken möda och tidsutdrägt.

— En ny »Don Juan»-opera är att förvänta, en »Don Juan från Marana». Sådan är titeln på en textbok, som herr Paul Millet och W. Busnach nyss förskaffat Mr Vaucorbeil direktören för stora operan i Paris. Författarna räkna mycket på Verdis ankomst till Paris för att få honom att sätta musik till detta verk, helst detta redan är honom bekant och säges ha vunnit hans bifall.

— Maestro Ponchielli, som är sysselsatt med fulländandet af sin nya opera »Marion Delorme», tänker redan på komponerandet af en större libretto med namnet »Janko».

— Från förläggaren E. W. Fritsch i Leipzig har man snart att förvänta tionde och sista bandet af Wagners »samlade skrifter». Detta kommer att innehålla de under mästarens sista år af honom lemnade bidrag till Bayreuther-Blätter, vidare några bref till Weber, Wolzogen, Stein, Fritsch och Schön samt texten till Parsifal.

Paris. Marie Vanzandt, som tycktes vilja öfvergifva Mr Carvalho och Opera Comique har nu, sedan direktören hotade med conventionalstraff för kontraktsbrott, återvänt från Homburg till Paris och blef med jubel emottagen af publiken vid sitt återuppträdande i »Lakme». Mill Vanzandt påstår sig ha erhållit de mest lysande anbud af engagements, om hon ville bryta sitt kontrakt, men vägrade att göra detta. Nästa år skall hon vara engagerad vid italienska operan i Newyork för 7 månader mot 700,000 frs jemte fri resa och fri bostad för sig och fyra tjänare.

— Direktör Léon Carvalho vid Opéra Comique har tillsammans med 14 andra personer bildat ett kommanditibolag för 7 år. Firman lyder »L. Carvalho et Cie» och kapitalet är bestämdt till 300,000 frs, af hvilka geranten herr Carvalho ensam svarar för 60,000 frs.

— Komponisten Salvayre arbetar på en opera »Egmont» (texten efter Göthes Egmont af Wolff och Millaud), hvilken skall vara färdig till vintersäsongen 1884—5 å Stora operan, således före Massenets »Cid», hvilken först säsongen derpå kommer öfver scenen.

— Den af maestro Muzio upptäckte och utbildade franske tenoren Durot (ital. Durotti) har med stor framgång sjungit på flera scener i Italien och kommer troligen att i vinter låta höra sig å italienska operan i Paris.

London. En ny komisk opera »The Isle of Beauty» med musik af Schira, libretto af Ayan, Standard-teaterns kritiker, är snart att vänta. Schira har skrivit flera mindre operor och gjort sig förtjent om den engelska operan, som han först införde 1842. — På Surrey-teatern gifves med framgång en operett »The private wire» af Reeve, som snart får en ny opera »The White Queen» uppförd å Alhambra-teatern.

— Konsertsäsongen började 6 Okt. med kristallpalatskonserterna under Manns ledning. Tre Richter-konserter ega rum den 29 Okt., 3 o. 10 Nov. De populära måndagskonserterna vara från 5 Nov. till 7 April, Albert Hall-konserterna från 6 Nov.—11 April. Sacred Harmonie-Society-konserterna och Ballad-konserterna (under Bonsy) under samma månader. Extra konserterna af enskilda konstnärer äro oberäkneliga.

— Härvarande Shakspeare-sällskap har gifvit en konsert, å hvilken sånger af den store diktaren ur valda kompositioner (från tiden 1597—1883) föredrogs. Dirigenten för denna historiska konsert, Mr Greenhill, hade indelat programmet i 5 perioder. Sångernas karakter vidhölls med historisk trohet.

— Ett aktiebolag har bildats här för bygande af teatrar helt och hållet af jern, äfven

hvad scenens konstruktion beträffar, så vidt som möjligt. Hydrauliska maskiner skola användas för dekorationsförändringar. En sådan mot eldfara betryggad teater skall först uppföras i London, och bolaget tänker sedan uppföra andra dylika teatrar efter beställning.

Leipzig. Webers »Oberon», i ny bearbetning för tyska scenen af Franz Grandaur och nya recitativet af Franz Wüllner gafs å Stadt-teatern d. 30. Sept. för första gången. En recensent i »Die Signale» finner arrangementet mindre väl lyckadt, den musikaliska behandlingen något tung, och förordar hällre en förkortning och omarbetning af dialogen.

Dresden kommer, (såsom förut är sagdt) att återupptaga Lortzings »Undine». Med anledning häraf yttrar »Die Signale»: »Den som vet att rätt uppskatta komponisten till »Czar och Zimmermann», »d. Waffenschmied» och d. Wildschütz» samt »Die beiden Schützen» o. a. hans operor, den måste af hjertat glädja sig öfver att han varder hedrad. Full af qvickhet och munterhet, gedigen och konstnärligt allvarlig utan prunk och falskhet, sökte han aldrig verka genom frivola retningsmedel och pikanta effekter men lemnade alltid sin friska humor fria tyglar och muntrade alla af hjertans grund». (Det är längesedan Lortzings namn stod på Stockholms opera-repertoar.)

— En ung violinspelerska från Paris Arma Senkrah har låtit höra sig på hof-teatern och vunnit utomordentligt bifall för sin rena ton, sitt smakfulla och i alla detaljer fulländade föredrag, som endast saknar den styrka, hvilken man ännu ej kan fordra af den unga konstnärinnan.

— Kretschmers opera »Heinrich der Löwe» har efter två års hvilat återupptagits å hof-teatern och mottogs af publiken med varma bifallsytringar.

Berlin. Johan Strauss' nya operett »En natt i Venedig», uppfördes under hans ledning den 3 Okt. på Friedrich-Wilhelm-stadt-teatern. Musikern berömmes mycket, men texten af Zell och Genée lär vara högst underhållig, så att framgången endast var medelmåttig.

— Deutsches Theater, som skall motsvara »Theatre Français» i Paris, afsedd för tyska dramatiska konstens och språkets höjande, öppnades och invigdes d. 29 Sept. med Schillers »Kabal und Liebe» efter en prolog af Jul. Wolff, framsagd af fru Niemann—Raabe under stilla musik från den fördjupade och osynliga orkestern. — Å sällskapets för »den tyska teatern i Berlin» vägnar kungör Adolphe L'Arronge, att alla inropningar äro vid denna teater förbjudna i det allvarliga sträfvandet att komma konstens sanna mål så nära som möjligt. Ej blott för öppen ridå utan helt och hållet är sålunda inropning afskaffad med få undantag, såsom då en författare inropas efter första representationen af hans stycke och vid andra utomordentliga tillfällen.

— Nästkommande vår ämnar man föranstalta en stor musikfest i ändamål att för inkomsten deraf bilda en grundfond till uppresande af en Beethoven-staty i Berlin.

I Worms kommer att, såsom naturligt är, firas en större Luther-fest med utförande i kyrkan af en dramatisk föreställning, en dikt af Hans Herrig; den kallas ett »kyrkligt festspel» och är ett slags deklamatorium med bifogad andlig musik, samt kommer att utföras genom stadsinnevägnare af alla klasser. Ämnet är hufvudmomenterna i Luthers utvecklingshistoria: Luther i klostercellen, de 95 tesernas uppspikande, bannbullens förbränning, riksdagen i Worms, Luther på Wartburg, tillrättavisandet af svärmarne och bildstormarne och slutligen Luther på gamla dagar i sitt hem, omgifven af de sina. Worms kommer sålunda att göra förök med det första protestantiska andliga skådespelet.

Wien. Bösendorfers konsertsal, som nu framträder nydekorerad i det prydligaste skick, kommer att vara den första konsertsal i Wien hvilken belyses med elektriskt ljus.

Manchester. Den engelska operan »Esmeralda» af Goring Thomas har vid första uppförandet på Prince's-teatern af Carl Rosas operasällskap haft en storartad framgång.

Hannover. Den tyska Citter-föreningen hade sin sjette kongress i denna stad d. 15—17 Sept. Efter förhandlingarne anställdes en stor citter-koncert med en orkester af 60 citter-spelare, hvarvid man hade det egendomliga nöjet att få höra melodier ur en Haydns symfoni, marscher ur Tannhäuser och Midsommarnattsdrömmen m. m. för endast detta instrument. En pedal-cittra, upfunnen af operasångaren Weigel härstädes, väckte stort intresse för sin betydande tonrikedom och stora klangfullhet.

München. Det är nu afgjort att en separatföreställning af »Parsifal» för konungen af Bayern kommer att ega rum från 29 April till 9 Maj 1884 i München och med samma rolbesättning, orkester, kör och dekorationer, som i Bayreuth.

Warschau. Den berömda tenoren Mierzinski är en lika stor som patriotisk och oegennyttig konstnär. Engagerad för 12 föreställningar å Warschau-teatern har han öfverlemnadt inkomsten af de sex till den polska teaterns fond.

Petersburg. Rubinssteins opera »Kalaschnikoff, Köpman i Moskva», som för några år sedan efter andra representationen förbjöds af censuren, emedan zar Iwan den förskräcklige i pjesen ansågs anspela på nuvarande ryska hofförhållanden, får nu, efter kejsar Alexanders personliga meddelande åt komponisten, fritt gifvas och skall snart uppsättas i Moskwa och Petersburg.

Newyork. Christina Nilsson har nu anländt hit; Etelka Gerster och Adelina Patti väntas med det snaraste. Fru Geistinger kommer innan kort att uppträda på Thalia-Teatern i »Tiggarstudenten», som är ny för Amerika. För komiska operor har Newyork derjemte Bijou-, Casino- och Cosmopolitan-teatern.

Chineserna här hafva beslutat underhålla en egen teater. Tjugu konstantusiaster ha bidragit med 500 dollars hvar till en grundfond för att få den berömda tragikern Ling Lao och den lika berömda tenoren Ting Lay med deras trupper till Newyork från San Francisco, der de med mycket bifall uppträdt.

Dödsfall.

Kuntze, Carl, musikdirektör och kompositör till muntra sånger för mansröster (»Pelle var bara modig», m. fl.) d. den 7/ i Delitzsch.

Siraudin Paul, vaudeville-författare, † d. 8 Sept. i Paris 71 år. S. skref oftast i kompani med andra och endast muntrande saker för Variété- och Palais-royalteatern m. fl., såsom »Madam Angots dotter», »Hofvet i Biberach» etc. År 1860 uppsatte han på Rue de la Paix en konditoributik, men sålde snart denna affär; skylten: »Siraudin Conficeur» står ännu kvar.

INNEHÅLL: Augusto Brogi (med porträtt). — Stadsfullmäktige, pressen och — Offenbach. Af A. L. — Orgelfrågan i Malmö. — Förslag till reformer i vår tids musikstudium. (Slut.) — Quartettsången i Sverige. (Forts.) Af A. L. — Koralfrågan på kyrkomötet. — En from önskan. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall.

Signor AUGUSTO BROGI

1:ste Barytonist vid Italienska Operan i Paris

gifver

Fredagen d. 19 Okt. kl. 1/2 8 e. m.

Konsert

i K. Musikaliska Akademiens stora sal.

Biträdande artister: Signora Maria Antona (Alt)

K. Italiensk Operasångerska

Herr Frederik Brun (Tenor)

från Kongl. Teatern i Köpenhamn

Herr Hjalmar Meissner (Piano)

Biljetter à 3 och 2 Kronor i

HUSS & BEERS Musikhandel.

Sångundervisning

meddelas af

Alma Stjernbergh

(elev af Fru Fredrika Stenhammar och

Herr Fritz Arlberg.)

Mottagningstid 10—12

Nyrogatan 11 A. 2 tr.
(G. 12727 × 1).

Pianostämning

utföres af kompetent person vid anmälan i

HUSS & BEERS Musikhandel.

HUSS & BEERS

Musik-Lånbibliotek,

Gustaf Adolfs torg N:o 8.

Abonnement för helt år 10 Kronor.

» » halft » 7 »

» » 3 månader 5 »

» » 1 månad 2 »

Piano- och Orgelmagasinet

N:o 8 Arsenalsgatan N:o 8

midt emot Kongl. Stora teatern

har att erbjuda stort urval af Flygelpianon, Pianinon och Taffelpianon samt Orglar.

Äldre instrument öfvertagas vid köp af nya.

Stämning och reparation af såväl Pianon som Orglar verkställas.

Delar till orgelharmonium, såsom tungor (spel), registerskyttar, klaviaturben, tonlådor m. m. till billiga priser.

Fullständiga priskuranter erhållas gratis.

Stockholm, IVAR HIRSCH.

f. d. Abr. Hirschs Pianomagasin.

Maria Pettersson

f. Konow

föret medlem af den första svenska Damkvartetten, meddelar fortfarande undervisning i

Solosång

efter Prof. Wartels (Md. Christina Nilssons & Trebellis lärare) i Paris skola. Anmälningar emottagas i min bostad, Drottninggatan 34, 3 tr. upp, samt hos Hrr HUSS & BEER Arsenalsgatan 8.

På Huss & Beers förlag har i dag utkommit i musik- och bokhandeln:

Tre Marscher

till Shakespeare's Sorgespel

Richard III,

komponerade för orkester

af

AUGUST SÖDERMAN.

Arrangement för piano 4 händer af

Emil Sjögren.

Pris: 2 kronor.

Desamma för piano 2 händer, arr.
af kompositören, 1 kr. 25 öre.

I Sverige

försäljes mina

Flyglar och Pianinos

endast genom

Herrar J. DANNSTRÖM & Co,

Stockholm,

tillkännagives härmed,

Julius Blüthner,

Leipzig.

Sångundervisning

meddelas af

R. Norstedt

f. d. Sånglärare vid Kongl. Teatern.

Träffas tisdag, torsdag och lördag kl. 1—2 e. m.

Barnhusträdgårdsgatan N:o 25.

Theodor Lindström

meddelar undervisning på

VIOLIN,

i

Ensemblespelning

och

Musikens teori.

Adr.: Norr. Brunnsgatan 12, 1 tr. upp,

eller Kongl. stora teatern.

Grundlig undervisning

i

Pianospelning

meddelas till moderat pris af undertecknad. Anmälningstid 9—10 f. m. 2—3 e. m. Kardiansmakaregatan 14 (Sandahlska huset).

Frans Huss.

Praktperm

till

Svensk Musiktidning

(årg. 1881 och 1882)

erhålles genom rikets samtliga hrr musik- och bokhandlare

à 2 kronor

samt från lager i

Huss & Beers Musikhandel.

OBS! Bunden i denna eleganta och stilfulla perm (i rött, guld och svart eller blått, silver och svart) är tidningen en prydnad för hvarje salongsbord.

Utmärkta (rena och hållbara)

Italienska Strängar

af årets tillverkning, i parti och minut i

HUSS & BEERS

Musikhandel.

I följd af porträttets försenande har numrets utgifvande blifvit fördröjt.